

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تاییدیه اعضاي هيات داوران حاضر در جلسه رفاقت از بابان نامه کارشناسی ارشد

اعضاي هيات داوران نخه نهایی بابان نامه آفای اکلتو علی رضا مایسی

نحو عنوان * نقد و تحلیل تحقیقات فارسی درباره شهریار از آغاز تا سال ۱۳۸۷

را از نظر فرم و محتوی بررسی نموده و پذیرش آن را برای تکمیل درجه کارشناسی ارشد پیشنهاد می‌کند

اعضاي هيات داوران	نام و نام خانوارگی	رتبه علمی	امضا
-------------------	--------------------	-----------	------

۱- استاد راهنمای

۲- استاد مشاور

۳- استاد مشاور

۴- استاد ناظر

۵- استاد ناظر

۶- مقاینده شورای تحصیلات تکمیلی

دکتر غلامحسین علامحسین زاده دانشیار

دکتر ابراهیم رافر استاد

دکتر محمدی هماندست دانشیار

دکتر سعید بزرگ‌بذرگان دانشیار

دکتر سعید بزرگ‌بذرگان دانشیار

مادرف

مادرف

آیین نامه چاپ پایان نامه (رساله) های دانشجویان دانشگاه تربیت مدرس

نظر به اینکه چاپ و انتشار پایان نامه (رساله) های تخصصی دانشجویان دانشگاه تربیت مدرس، مبین بخشی از فعالیتهای علمی - پژوهشی دانشگاه است بنابراین به منظور آگاهی و رعایت حقوق دانشگاه، دانش آموختگان این دانشگاه نسبت به رعایت موارد ذیل متعهد می شوند:

ماده ۱: در صورت اقدام به چاپ پایان نامه (رساله) ای خود، مراتب را قبل از طور کتبی به «دفتر نشر آثار علمی» دانشگاه اطلاع دهد.

ماده ۲: در صفحه سوم کتاب (پس از برگ شناسنامه) عبارت ذیل را چاپ کند:

«کتاب حاضر، حاصل پایان نامه کارشناسی ارشد/رساله دکتری نگارنده در رشته است که در سال ۱۳۹۰ در دانشکده علوم انسانی دانشگاه تربیت مدرس به راهنمایی سرکار خانم/جناب آقای دکتر غلامحسین غلامحسینزاده و مشاوره سرکار خانم/جناب آقای دکتر ابوالقاسم رادفر از آن دفاع شده است.»

ماده ۳: به منظور جبران بخشی از هزینه های انتشارات دانشگاه، تعداد یک درصد شمارگان کتاب (در هر نوبت چاپ) را به «دفتر نشر آثار علمی» دانشگاه اهدا کند. دانشگاه می تواند مازاد نیاز خود را به نفع مرکز نشر در معرض فروش قرار دهد.

ماده ۴: در صورت عدم رعایت ماده ۳، ۵۰٪ بهای شمارگان چاپ شده را به عنوان خسارت به دانشگاه تربیت مدرس، تأديه کند.

ماده ۵: دانشجو تعهد و قبول می کند در صورت خودداری از پرداخت بهای خسارت، دانشگاه می تواند خسارت مذکور را از طریق مراجع قضایی مطالبه و وصول کند؛ به علاوه به دانشگاه حق می دهد به منظور استیضای حقوق خود، از طریق دادگاه، معادل وجه مذکور در ماده ۴ را از محل توقيف کتابهای عرضه شده نگارنده برای فروش، تأمین نماید.

ماده ۶: اینجانب: علیرضا نایبی دانشجوی رشته: زبان و ادبیات فارسی مقطع: کارشناسی ارشد تعهد فوق و ضمانت اجرایی آن را قبول کرده، به آن ملتزم می شوم.

نام و نام خانوادگی: علیرضا نایبی

تاریخ و امضا: ۱۳۹۰

آیین‌نامه حق مالکیت مادی و معنوی در مورد نتایج پژوهش‌های علمی دانشگاه تربیت مدرس

مقدمه: با عنایت به سیاست‌های پژوهشی و فناوری دانشگاه در راستای تحقق عدالت و کرامت انسان‌ها که لازمه شکوفایی علمی و فنی است و رعایت حقوق مادی و معنوی دانشگاه و پژوهشگران، لازم است اعضای هیأت علمی، دانشجویان، دانشآموختگان و دیگر همکاران طرح، در مورد نتایج پژوهش‌های علمی که تحت عنوانین پایان‌نامه، رساله و طرح‌های تحقیقاتی با هماهنگی دانشگاه انجام شده است، موارد زیر را رعایت نمایند:

ماده ۱- حق نشر و تکثیر پایان‌نامه/ رساله و درآمدهای حاصل از آنها متعلق به دانشگاه می‌باشد ولی حقوق معنوی پدید آورندگان محفوظ خواهد بود.

ماده ۲- انتشار مقاله یا مقالات مستخرج از پایان‌نامه/ رساله به صورت چاپ در نشریات علمی و یا ارائه در مجتمع علمی باید به نام دانشگاه بوده و با تایید استاد راهنمای اصلی، یکی از استادی راهنمای، مشاور و یا دانشجو مسئول مکاتبات مقاله باشد. ولی مسئولیت علمی مقاله مستخرج از پایان‌نامه و رساله به عهده استاد راهنمای و دانشجو می‌باشد. تبصره: در مقالاتی که پس از دانشآموختگی به صورت ترکیبی از اطلاعات جدید و نتایج حاصل از پایان‌نامه/ رساله نیز منتشر می‌شود نیز باید نام دانشگاه درج شود.

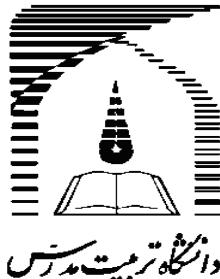
ماده ۳- انتشار کتاب، نرم افزار و یا آثار ویژه (اثری هنری مانند فیلم، عکس، نقاشی و نمایشنامه) حاصل از نتایج پایان‌نامه/ رساله و تمامی طرح‌های تحقیقاتی کلیه واحدهای دانشگاه اعم از دانشکده‌ها، مرکز تحقیقاتی، پژوهشکده‌ها، پارک علم و فناوری و دیگر واحدها باید با مجوز کتبی صادره از معاونت پژوهشی دانشگاه و بر اساس آئین نامه‌های مصوب انجام شود.

ماده ۴- ثبت اختراع و تدوین دانش فنی و یا ارائه یافته‌ها در جشنواره‌های ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی که حاصل نتایج مستخرج از پایان‌نامه/ رساله و تمامی طرح‌های تحقیقاتی دانشگاه باید با هماهنگی استاد راهنمای یا مجری طرح از طریق معاونت پژوهشی دانشگاه انجام گیرد.

ماده ۵- این آیین‌نامه در ۵ ماده و یک تبصره در تاریخ ۸۷/۴/۱ در شورای پژوهشی و در تاریخ ۸۷/۴/۲۳ در هیأت رئیسه دانشگاه به تایید رسید و در جلسه مورخ ۸۷/۷/۱۵ شورای دانشگاه به تصویب رسیده و از تاریخ تصویب در شورای دانشگاه لازم‌الاجرا است.

«اینجانب علیرضا نایبی دانشجوی رشته زبان و ادبیات فارسی ورودی سال تحصیلی ۱۳۸۷-۱۳۸۸ مقطع کارشناسی ارشد دانشکده علوم انسانی متعهد می‌شوم کلیه نکات مندرج در آئین نامه حق مالکیت مادی و معنوی در مورد نتایج پژوهش‌های علمی دانشگاه تربیت مدرس را در انتشار یافته‌های علمی مستخرج از پایان نامه / رساله تحصیلی خود رعایت نمایم. در صورت تخلف از مفاد آئین نامه فوق الاشعار به دانشگاه وکالت و نمایندگی می‌دهم که از طرف اینجانب نسبت به لغو امتیاز اختراع بنام بند و یا هر گونه امتیاز دیگر و تغییر آن به نام دانشگاه اقدام نماید. ضمناً نسبت به جبران فوری ضرر و زیان حاصله بر اساس برآورد دانشگاه اقدام خواهم نمود و بدین وسیله حق هر گونه اعتراض را از خود سلب نمودم» امضا:

اعترض را از خود سلب نمودم
- تاریخ ۱۳۹۰/۶/۱۵
علی‌اصحاییان

دانشگاه تربیت مدرس

دانشکده علوم انسانی

پایان نامه کارشناسی ارشد رشته زبان و ادبیات فارسی

نقد و تحلیل تحقیقات فارسی درباره شهریار از آغاز تا سال ۱۳۸۷

علیرضا نایبی

استاد راهنما :

دکتر غلامحسین غلامحسین زاده

استاد مشاور :

دکتر ابوالقاسم رادفر

تیر ۱۳۹۰

تّقدیم به روح تازه به ملکوت پیوسته:

مادر دل‌سوزم

و

خواهرزاده معلم و جوانم

از خوانندگان محترم برای شادی روح این دو عزیز تازه از دست رفته التماں دعا داریم.

قدرتانی و سپاس

تحت پاس زینه اوسست کرد آدمی سیل بآموختن نمادو او را به میزت نقط و عقل برگیر حیوانات بزرگ نشید پس قدردان بزرگواران و فاضلانی همگردد باسی از تاریخ
و پوی علم به من چکونند شیخ را تمودند سر تواضع بر آستان استادان کراحت در که من را دین راهی می کردند فرمی آورم و صیغه مرتب امتنان خود را به آنان تقدیم می دارم.

با شکر از استادان گراحت در:

دکتر غلامحسین غلامحسین زاده، که اکر راهنمایی های ایشان نبود این پیمان نامه به شرمنی رسید

دکتر ابوالقاسم رادوفوی خاطر تقبل استاد مشاوره این جانب

به عنین از آقایان دکتر سعید بزرگ یکدلی، دکتر حسینعلی قابوی، دکتر ناصر نیکوخت، دکتر جمشید علیزاده، دکتر نصیر پاکدار، دکتر محمد مهدی پور، دکتر حسین هرنک و به عنین دکتر پروانه
عادل زاده و سیلا مخصوصی، به خاطر راهنمایی های این جانب

و با شکر از همسر عزیزم و خانواده محترم خود و همسرم که در طول این سه سال با ماحده صدر ای جانب را تجلی کردند و از پیچ کلی مصنایقه نگردند.

چکیده

وسعت اندیشه، خلاقیت و شهرت شاعری و بیان شیوای محمد حسین بهجت تبریزی متخلص به شهریار (۱۲۸۵-۱۳۶۷) موجب شده است که تا کنون تحقیقات بسیاری در قالب انواع مقاله، کتاب، پایان‌نامه و مصاحبه، به طرح، بررسی و نقد اشعار و اندیشه‌های شهریار اختصاص یابد که هر یک از آن‌ها بخشی از دیدگاه شعری و نظر شهریار را با استفاده از منابع گوناگون مورد بررسی قرار داده‌اند. از این روی تحقیق حاضر با بررسی تحقیقات صورت گرفته در این زمینه (کتاب، مقاله، پایان‌نامه و مصاحبه) با استفاده از روش توصیفی – تحلیلی به این نتیجه رسیده است که از میان سروده‌های شهریار، منظومه «حیدر بابایه سلام» با ۱۳۴ مورد تحقیق و اختصاص ۱۷/۷۰ درصد کل تحقیقات انجام شده، اهمیت خاصی برای محققین داشته و برگزاری انواع همایش، کنگره و نام‌گذاری روز ملی شعر و ادب به نام «شهریار»، عامل مؤثری در کثیر تحقیقات انجام شده پیرامون شهریار داشته است. همچنین این نتایج به دست آمد که اولاً در تحقیقات شهریارپژوهی استفاده نادرست از آثار دیگران بسامد بالایی دارد و این شیوه باعث به وجود آمدن آثاری شده که نه تنها از اثر اولیه و اصلی بیشترین تیراز و چاپ را داشته، بلکه بیشتر از اثر اولیه مورد استناد شهریار پژوهان قرار گرفته‌اند، به عبارت دیگر این گونه آثار نه تنها مورد اقبال عامه مخاطبان قرار گرفته بلکه مورد توجه و استناد شهریارپژوهان بعدی نیز قرارگرفته است، ثانیاً در مقاله‌های شهریار پژوهی، ذکر منابع مورد استفاده، از بسامد کمتری برخوردار است. نتایج به دست آمده از ۵۸۰ مقاله منتشر شده، تنها در ۷۰ مقاله به منابع مورد استفاده اشاره شده و این کار باعث بوجود آمدن آثاری غیر مستند و تکراری شده است و در نهایت تحقیقات شهریارپژوهی که در قالب کتاب و مقاله انتشار یافته از لحاظ ذکر پیشینه تحقیق از بسامد بسیار پایینی برخوردار است و این کار باعث به وجود آمدن تحقیقات تکراری - حتی هم نام- شده است. در اکثر تحقیقات هم نام، تحقیقات اولیه کامل‌تر از تحقیقات بعدی هستند.

کلید واژه: شعر معاصر فارسی، شهریار پژوهی، نقد ادبی، تحقیقات ادبی.

فهرست مطالب

عنوان	شماره صفحه
فصل اول: مقدمه و کلیات طرح تحقیق	
۱	۱-۱- مقدمه
۲	۱-۲- اهداف تحقیق
۴	۱-۳- سوال های تحقیق
۵	۱-۴- فرضیه ها
۶	۱-۵- مواد و روش انجام تحقیق
۸	
فصل دوم: کتاب ها	
۱۱	۲-۱- معرفی انتقادی-توصیفی
۱۳	۲-۱-۱- معرفی انتقادی
۱۴	۲-۱-۲- معرفی توصیفی
۵۴	۲-۲- نقد و تحلیل
۶۳	۲-۲-۱- بررسی سیر تاریخی
۶۴	۲-۲-۲- بررسی موضوعی
۶۸	۲-۲-۳- بررسی اهمیت و میزان انتشار
۷۱	
فصل سوم: مقاله ها	
۷۵	۳-۱- معرفی انتقادی-توصیفی
۷۶	۳-۱-۱- معرفی انتقادی
۷۷	۳-۱-۲- معرفی توصیفی
۱۲۲	۳-۲- نقد و تحلیل
۱۸۰	۳-۲-۱- بررسی سیر تاریخی
۱۸۰	۳-۲-۲- بررسی موضوعی
۱۸۴	۳-۲-۳- بررسی اهمیت و میزان انتشار
۱۸۸	
فصل چهارم: مصاحبه ها	
۱۹۲	

۱۹۴	۱-۴ معرفی
۱۹۴	۱-۱-۴ مصاحبه هایی که با شهریار انجام شده است
۱۹۶	۲-۱-۴ مصاحبه هایی که درباره شهریار انجام شده است
۱۹۹	۲-۴ نقد و تحلیل
۱۹۹	۱-۲-۴ بررسی سیر تاریخی
۲۰۰	۲-۲-۴ بررسی موضوعی
۲۰۱	۳-۲-۴ بررسی سوال های پرسشگران
۲۰۷	فصل پنجم: پایان نامه ها
۲۱۲	۲-۵ نقد و تحلیل
۲۱۲	۱-۲-۵ بررسی سیر تاریخی
۲۱۳	۲-۲-۵ بررسی حوزه‌ی اختصاصی موضوع
۲۱۶	فصل ششم: نقد و تحلیل نهایی کل تحقیقات
۲۱۸	۱-۱-۶ بررسی و تحلیل سیر شهریار پژوهی
۲۲۱	۲-۱-۶ بررسی و تحلیل موضوعی
۲۲۵	۳-۱-۶ بررسی و تحلیل اهمیت و میزان انتشار
۲۲۶	۴-۱-۶ بررسی و تحلیل تحقیقات تأثیرگذار
۲۲۸	۶-۲ آسیب شناسی شهریار پژوهی
۲۳۴	خلاصه و نتایج تحقیق
۲۳۴	پیشنهادها
۲۳۵	فهرست منابع

فهرست جداول ها

عنوان	شماره صفحه
جدول ۱-۲) توزیع تاریخی کتاب ها	۶۷
جدول ۲-۲) توزیع موضوعی کتاب ها	۷۰
جدول ۱-۳) توزیع تاریخی مقاله ها	۱۸۴
جدول ۲-۳) توزیع موضوعی مقاله ها	۱۸۷
جدول ۱-۳) توزیع موضوعی مصاحبه ها	۲۰۲
جدول ۱-۶) توزیع تاریخی کل تحقیقات	۲۲۱
جدول ۲-۶) توزیع موضوعی کل تحقیقات	۲۲۴
جدول ۳-۶) توزیع میزان ذکر منابع مورد استفاده در تحقیقات	۲۳۳
جدول ۴-۶) توزیع میزان ذکر پیشینه تحقیق	۲۳۳

فهرست نمودارها

عنوان	شماره صفحه
نمودار ۱-۱) توزیع تاریخی کتاب ها.....	۶۶
نمودار ۲-۱) توزیع موضوعی کتاب ها.....	۶۹
نمودار ۳-۱) توزیع کتاب ها از دیدگاه اهمیت و میزان انتشار.....	۷۱
نمودار ۱-۲) توزیع تاریخی مقاله ها.....	۱۸۲
نمودار ۲-۲) توزیع موضوعی مقاله ها.....	۱۸۶
ادامه نمودار ۳-۲) توزیع مقاله ها از دیدگاه اهمیت و میزان انتشار.....	۱۸۹
نمودار ۱-۴) توزیع سیر تاریخی مصاحبه ها.....	۲۰۰
نمودار ۲-۴) توزیع تکرارسؤال های پرسشگران.....	۲۰۵
نمودار ۱-۵) توزیع تاریخی پایان نامه ها.....	۲۱۳
نمودار ۱-۶) توزیع سیر تاریخی کل تحقیقات.....	۲۲۰
نمودار ۲-۶) توزیع موضوعی کل تحقیقات.....	۲۲۳
نمودار ۴-۶) توزیع تحقیقات تأثیرگذار.....	۲۲۷

فصل اول

مقدمه و کلیات طرح تحقیق

مقدمه

اهداف تحقیق

سؤال های تحقیق

فرضیه ها

مواد و روش انجام تحقیق

پیشینه تحقیق

۱-۱- مقدمه

وسعت اندیشه و خلاقیت ذهنی شهریار و سخن سرایی وی، سبب شده است تحقیقات بسیاری در قالب مقاله، کتاب، مصاحبه و پایان نامه صورت گیرد. پژوهش های انجام گرفته در قالب مقاله و کتاب و پایان نامه در مورد شهریار در سال های اخیر روبه فزونی گذاشته است. از بررسی پژوهش های انجام یافته در قالب شهریار پژوهی می توان به نکات تازه ای در مورد شهریار دست یافت. قصد پایان نامه حاضر نقد و تحلیل تحقیقات شهریار پژوهی از آغاز تا سال ۱۳۸۷ می باشد که در قالب کتاب، مقاله، مصاحبه و پایان نامه انتشار یافته است.

الف) کتاب ها

بخشی از تحقیقات شهریار پژوهی، کتاب های نوشته شده درباره شهریار است. این کتاب ها در موضوعات مختلفی از جمله زندگی شهریار، علل و چگونگی سرودن برخی اشعار، منظومه «حیدر بابایه سلام» و نظیره هایی درباره آن نوشته شده است. تعداد کتاب های نوشته شده درباره شهریار از آغاز تا سال ۱۳۸۷ به بیش از ۱۱۳ جلد کتاب می رسد. برای بازجست و نقد و تحلیل کتاب ها، بیش از ۱۸۳ شماره از ۱۴۵ عنوان نشریه از نشریات مختلف کاویده شده و در مجموع ۲۶۲۶۷ صفحه کتاب، شناسایی، معرفی، بررسی، نقد و تحلیل شده است. تنظیم این کتاب ها براساس تاریخ نشر بوده است.

ب) مقاله ها

مقاله ها در موضوعات مختلفی از جمله زندگی شهریار، علل و چگونگی سرودن برخی اشعار، منظومه «حیدر بابایه سلام» و نظیره هایی درباره آن، همایش ها، سخنرانی ها، اعتراضات نسبت به انتخاب شهریار به عنوان رئیس «کنگره شعر معاصر» و انتخاب سال روز درگذشت شهریار به عنوان «روز ملی شعر و ادب فارسی» نوشته شده است. تعداد مقاله های نوشته شده درباره شهریار از آغاز تا سال ۱۳۸۷

به بیش از ۵۸۰ مقاله می رسد. برای باز جست و نقد و تحلیل این مقاله ها، ۶۹۰ شماره از نشریات مختلف کاویده شده و در مجموع ۲۸۳۲ صفحه، شناسایی، معرفی، بررسی، نقد و تحلیل شده است.

ج) مصاحبه ها

مصاحبه ها به دو دسته کلی تقسیم می شوند : مصاحبه هایی که با شهریار انجام گرفته است؛ مصاحبه هایی که درباره شهریار انجام گرفته است. این مصاحبه ها در موضوعات مختلفی از جمله: زندگی شهریار، علل و چگونگی سرودن برخی اشعار، منظومه «حیدر بابایه سلام» و اشعار ترکی، عشق مجازی، موسیقی، شاعران و نویسندگان معاصر و عرفان انجام گرفته است. تعداد مصاحبه های انجام گرفته از آغاز تا سال ۱۳۸۷ به ۳۶ مصاحبه می رسد. برای باز جست و نقد و تحلیل این مصاحبه ها، ۴۱ شماره از ۲۳ عنوان نشریه کاویده شده و در مجموع ۱۴۸ صفحه، شناسایی، معرفی، بررسی، نقد و تحلیل شده است.

د) پایان نامه ها

بخشی از تحقیقات شهریارپژوهی، پایان نامه های نوشته شده درباره شهریار است. این پایان نامه ها در موضوعات مختلفی هم چون: نقد و بررسی دیوان شهریار، لغات و اصطلاحات عامیانه در دیوان شهریار و بررسی غزلیات انجام گرفته است. تعداد پایان نامه های نوشته شده به ۲۷ پایان نامه می رسد. تنظیم این پایان نامه ها براساس تاریخ دفاع از پایان نامه بوده است.

پایان نامه حاضر با دو رویکرد کاملاً متفاوت به نقد و تحلیل تحقیقات شهریار پژوهی پرداخته است:

الف) توصیف

در این بخش از پژوهش، کتاب شناسی و چکیده کل تحقیقات شهریارپژوهی ارائه شده است.

ب) نقد و بررسی

در این بخش از پژوهش به نقد و تحلیل و ذکر ویژگی های مثبت و نقص های تحقیقات شهریارپژوهی و تأثیر و تأثیر برخی پژوهش ها، پرداخته شده است.

۲-۱- اهداف تحقیق

اهداف اصلی از نوشتمن این پایان نامه عبارتند از:

- ۱) بازیابی، گردآوری، معرفی، نقد، تحلیل و طبقه بندی علمی شهریار پژوهی که بخشی از تحقیقات ادبی معاصر را تشکیل می دهد.
- ۲) نقد و تحلیل محتوایی مقاله ها، کتاب ها، مصاحبه ها و پایان نامه ها و تمایز میان آثار برجسته در مورد شهریار با دیگر آثار و معرفی برجسته ترین پژوهش ها در عرصه های مختلف شهریار پژوهی
- ۳) تهییه یک فهرست موضوعی از مقاله، کتاب، مصاحبه و پایان نامه های چاپ شده و دسترسی سهل و آسان مخاطبان و محققان به کارهای پژوهشی در مورد شهریار
- ۴) تعمیق وارتقای شهریار پژوهی و شهریارشناسی
- ۵) تبیین ظرفیتهای پژوهشی جدید در مورد شهریار و کشف نقاط مبهم پژوهش ها پیرامون اندیشه، آثار، زندگی و احوال شهریار.

۳-۱- سؤال های تحقیق

سؤال های اصلی تحقیق در این پایان نامه عبارتند از:

- ۱) رویکرد های شهریار پژوهی متأثر از چه تحولاتی است؟
- ۲) کدام موضوعات در تحقیقات شهریار پژوهی از اهمیت بالایی برخوردار است؟
- ۳) آیا روند تحقیقات در تمامی سال هایی که انجام گرفته، یکسان بوده است؟
- ۴) مؤثرترین پژوهش ها که مأخذ استناد دیگران در حوزه شهریار پژوهی بوده، کدامند؟ از پژوهش های حاضر کدام یک ابداعی وابتكاری می باشد؟
- ۵) از بررسی جامع پژوهش های انجام گرفته شده درباره شهریار به چه نکات جدیدی در مورد شهریار می توان دست یافت؟

۱-۴- فرضیه ها

۱) قدرت شاعری شهریار، زیبایی سروده های وی و شهرت جهانی منظومه «حیدربابایه سلام» از علل روی آوردن محققان به تحقیق درباره شهریار است.

۲) منظومه «حیدربابایه سلام» و اشعار ترکی شهریار از موضوعاتی است که در شهریارپژوهی از اهمیت بالایی برخوردار است.

۳) تحقیقات در تمامی سال هایی که انجام گرفته روند مختلفی را سپری کرده است.

۴) کتاب های «به همین سادگی و زیبایی» نوشته جمشید علیزاده و «در خلوت شهریار» نوشته بیوک نیک اندیش نوبت از جمله تحقیقاتی است که ابتکاری بوده و بیشتر مورد استناد دیگر شهریارپژوهان قرار گرفته است.

۵) بررسی پژوهش های انجام گرفته درباره شهریار که به زبان فارسی نوشته شده حاکی از اطلاعات جدیدی از زندگی و توانمندی وی در شاعری و سروden شعرفارسی است.

۱-۵- مواد و روش انجام تحقیق

مواد : ۱- نمایه ۲- نمامتن ۳- کتاب ۴- مجله و نشریه ۵- سایت های مختلف علمی و ادبی روش تحقیق توصیفی- تحلیلی می باشد.

در مرحله اول کتاب ها، مقاله ها، مصاحبه ها و پایان نامه های فارسی درباره شهریار از خلال نمایه، نمامتن، سایت های علمی و ادبی، کتب و نشریات، شناسایی و سپس استخراج و گردآوری شد. در مرحله دوم برای تسلط هر چه بیشتر بر آن ها، منابع تعیین شده مطالعه، بررسی، فیش برداری و نهایتاً خلاصه نویسی شد. در مرحله سوم کل تحقیقات شهریارپژوهی از لحاظ محتوایی و شکلی مقایسه، طبقه بندی، نقد و تحلیل شد. در مرحله آخر متن نهایی نگارش و پس از نظر استاد راهنمای و استاد مشاور اصلاح، ویرایش و سپس تنظیم شد.

کل تحقیقات شهریارپژوهی در این پایان نامه براساس ترتیب تاریخی نقد و بررسی شده است.

کتاب ها و مقاله ها شهریارپژوهی به دو دسته تقسیم شده است: تحقیقاتی که از لحاظ اهمیت در درجه اول قرار داشتند توصیف، نقد و بررسی شده است؛ تحقیقاتی که اصول مقاله و کتاب نویسی علمی در آن ها رعایت نشده بود و از لحاظ اهمیت در درجه دوم قرار داشتند فقط توصیف شده اند.

برخی از تحقیقات در به وجود آمدن تحقیقات دیگر مؤثر بوده یا خود متأثر از تحقیق دیگری بوده است که در بخش آخر «نقد و بررسی» برخی از تحقیقات به آن اشاره شده است.

(در قسمتی از پژوهش گزارشی از مجموعه مقالات و کتب درباره شهریار از آغاز تا سال ۱۳۸۷ ارائه خواهد شد و در ادامه منابع ذکر شده با روش علمی بررسی، نقد، تحلیل و طبقه بندی خواهد شد و در صورتی که هنوز نقاط مبهم یا ناگفته ای راجع به آن موضوع وجود دارد برای پژوهشگران تبیین خواهد شد تا در پژوهش های آتی بیشتر به آن پرداخته شود).

۱-۶- پیشینه تحقیق

درباره تحقیقات شهریارپژوهی، نقدهایی انجام گرفته است؛ از جمله‌نقدی بر زندگانی استاد شهریار، نوشته حسین جعفری (کیهان فرهنگی، ش ۱۴۵، شهریور ۱۳۷۷، ص ۶۷-۶۸)؛ در نقد کتاب شناسی شهریار، نوشته حسین جعفری (جهان کتاب، ش ۷۵-۷۶، اردیبهشت ۱۳۷۸)؛ قاضی در قضا نامه‌بانی می‌کند، نوشته مریم سیدان (جهان کتاب، ش ۲۰۲، فروردین ۱۳۸۵)؛ نقدی بر مرغ بهشتی، نوشته محمد تقی اسلامی سبکدل (حافظ، ش ۶۰، شهریور ۱۳۸۳، ص ۴۸-۵۰)؛ حافظ به روایت شهریار، نوشته یوسف اسماعیل زاده (مجله حافظ، فروردین ۱۳۸۶، ش ۳۹، ص ۴۴-۴۶)؛ در حاشیه حافظ به روایت شهریار، نوشته منصور پایمردی (کتاب ماه ادبیات و فلسفه)، ش ۷۱، آذر ۱۳۸۲، ص ۸۸-۹۳؛ حاشیه‌ای بر حاشیه حافظ به روایت شهریار (کتاب ماه ادبیات و فلسفه، ش ۷۳، آبان ۱۳۸۲، ص ۱۱۷-۱۱۴ ۲/۱۱۷ دی ۱۳۸۲)؛ نوشته ابوالفضل علیمحمدی؛ دریچه‌ای به دنیای خلوت شهریار، محمد تقی سبکدل (کتاب ماه «ادبیات و فلسفه»، ش ۵۹، آذر ۱۳۸۱)؛ که همه این نقدها درباره یک اثر نوشته شده است و تحقیق جامعی لازم بود تا به نقد و تحلیل کلیه آثار نوشته شده درباره شهریار بپردازد.

فصل دوم

كتاب ها

مقدمه

معرفی انتقادی-توصیفی

نقد و تحلیل

خلاصه فصل